

LIBRARY

FEB 26 1987

STATE HISTORICAL SOCIETY
OF WISCONSIN
MADISON, WI 53706LIETUVIŲ LIAUDIES LAIKRAŠTIS
LITHUANIAN NEWSPAPER
3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608
Telefonas: [312] 842-7325

VILNIS

VOLUME LXVII Nr. 3

KETVIRTADIENIS, VASARIO (FEBRUARY) 5, 1987

KAINA 25 c.

Kasdien

Tokio "show" nedarydavo
Renka pinigus sandinistams
Minnesotos gubernatorius
Išvyko su džiaugsmu

Nemaža Amerikos prezidentų yra sirgusių, buvusių ligoniais, kaip Wilsonas, Rooseveltas, Johnsonas ir k. Prez. Reaganas irgi nestiprios sveikatos, dažnai atgula ligoninėn, netgi pergyveno sunkią vėžio operaciją. Nė truputį nenuostabu, kad įtemptas darbas, amžius žmogaus sveikatą varo nuo koto.

Kas nuostabu, kiek tenka matyti televizijoje, atrodo, kad prez. Reaganui apsirgti ir pabūvoti ligoninėje — tarsi koks piknikas, jis juokiasi, linksmas ir vis su savo Nancy. Gal kaip iš profesijos artistas, — vaidina, tokia jau jo prigimtis.

Kiek prisimename, kiti susirgę prezidentai tokio "show" nedarydavo.

* * *

Prieš kurį laiką Meksikoje kilo sumanymas, jeigu JAV kongresas prez. Reagano prašymu, sutiko duoti \$100 milijonų Nikaragvos "controms", tai žmonės turi sukelti \$100 milijonų Nikaragvos sandinistams. Sumanymas pasiekė ir JAV ir tuoj kaip mat susiorganizavo Quest for Peace (Taikai Siekti) sąjūdis iš daugiau kaip 400 organizacijų su centru Marylande tikslu sandinistams sukelti \$100 milijonų.

Kampanija už sukėlimą \$100 milijonų baigias įsisiūbuoti. Pavyzdžiui, Mičigano valstijoje sąjūdžio dalyviai išpareigojo sukelti \$3,816,960, kitose valstijose po daugiau ar mažiau.

Ženkla rodo, ypač kai į sąjūdį įsijungė ir eilė Romos katalikų dvasininkų kaip a la Detroito vyskupas Thomas Gumbleton, \$100 milijonų bus sukelta kaip mat.

Tai bus ne tik pademonstruota, kad Amerikos liaudis Reagano politikai remti "contras" nepritaria, o ir nemaža dovana Nikaragvos sandinistams.

* * *

Labai galima tikėtis, kad Minnesotos gubernatorius Rudy Perpich darys iššūkį federaliniams įstatymams, kad federalinė valdžia neturėtų teisės valstyų nacionalinės gvardijos kareivių siųsti į Honduras kariniams pratimams (manevrams) Nikaragvos pasienyje.

Gubernatoriui Rudy Perpich katutėmis plodama pritaria Minnesotos liaudis, valstijos seimelis, miestų bei miestelių valdžios. Vermont, Californijos, North Da-

ELTOS nuotraukoje: Lietuvoje geriausios melžėjos susitikusios praeitų metų pavasarį su Lietuvos KP ir respublikos vyriausybės atstovais. Jos iš savo prižiūrimų karvių primelžia daugiau kaip po 6,000 kilogramų pieno.

Dar vienas žingsnis ginklavimosi link

Praėjusių metų lapkričio pabaigoje Pentagonas sustiprino savo karines oro pajėgas nauju 131-uoju bombonešiu B-52, aprūpintu tolimojo veikimo sparnuotosiomis raketomis. Tuo pačiu tai buvo Vašingtono administracijos oficialus ženklas, kad jinai galutinai atsisa-

kotos, Nebraskos, Oregono ir New Mexikos gubernatoriai taip pat suinteresuoti pritari.

Amerikos pažangioji liaudis linki Minnesotos gubernatoriui laimėti šią bilą prieš federalinius įstatymus, nes tai būtų dar vienas antausis prez. Reagano politikai Centro Amerikoje.

* * *

Neseniai grįžo į Tarybų Sąjungą kelios dešimtys tarybinių žmonių kurie Amerikoje pagyveno po metus ir daugiau, kai kurie net po kelerius metus. Išvyko jie džiaugdami, kad juos gimtinė priima atgal. TSRS ambasados Washingtone pranešimu, užsiregistravusių grįžti yra šimtai.

Yra sakoma, arkliai žolė už tvoros skanesnė. Taip ir silpniau galvojantiems tarybiniais žmonėms, nemačiusiems Amerikos, atrodo, kad žmogui Amerikoje — tik gyvenk ir norėk. Bet taip nėra. Nors žmogus ir turi darbą, bet jį kankina rūpestis dėl rytojaus, ar jis nebus paleistas iš darbo, ar nereikės elgetomis išeiti susirgus, ar pajėgs vaikus išleisti į mokslo...

Vilkiniam žmogui, kuriam terūpi tik jo savas pilvas, Amerikoje gerai, jeigu sveikas ir turi darbą. Pilvą prikimsa iki soties. Tačiau kultūringesniai žmogui, kuriam reikia ir dvasino peno — Amerikoje badas.

S. J. Jokubka

ko laikytis strateginės ginkluotės apribojimų sutarties (SGA-2) ir pradeda naują, nevaržomą ginklavimosi etapą.

Tenka tik apgailestauti, kad Vašingtonas ir ši kartą ignoravo viso pasaulio visuomenės balsą, raginantį bent išlaikyti taip sunkiai aštuntajame dešimtyje sulipdytą sutarčių mechanizmą.

Suprantama, kad sutarties SGA-2 atsisakymas suduoda smūgį JAV prestižui tarptautinėje arenoje. Apmaudu, kad Vašingtono administracija, siekdama kaip nors pasiteisinti visuomenės akyse, nerado nieko geresnio, kaip pabandyti suversti kaltę dėl šio žingsnio Tarybų Sąjungai. Kaip matyti iš Amerikos ginklavimosi kontrolės ir nusiginklavimo agentūros specialaus pareiškimo spaudai, Tarybų Sąjunga kaltinama sukūrusi antrąją sutarties uždraustą tarpžemyninę balistinę raketą, kad ji viršijusi strateginių gabenimo priemonių lygį, užfiksuotą pasirašant sutartį SGA-2, ir panašiai.

Reikia pastebėti, kad šiuos ir kitus niekuo nepagrįstus kaltinimus Tarybų Sąjungos atstovai daug kartų yra įtikinamai paneigę.

Tarybų Sąjunga, gerai suprasdama pavojingą situaciją šiuo metu pasaulyje, ir toliau rodo išmintį ir santūrumą. Ji žengė dar vieną vienašališką žingsnį, nutarusi kurį laiką ir toliau laikytis sutarties SGA-2 numatytų apribojimų.

Šiandien svarbu atkreipti dėmesį į tai, kad dezinformaciją ir šmeižimą Jungtinės Amerikos Valstijos pavertė vienu iš pagrindinių savo užsienio politikos įrankių. Prisiminkime, kad ir Grenadą. Ginkluoto įsiveržimo pateisinimui į šią mažytę šalį JAV sugalvojo legendą apie kokią tai „grėsmę“ šioje saloje besimokantiems Amerikos studentams. Siekdama pagrįsti JAV įvykdytą Libijos bombardavimą, Amerikos administracija užtvindė savo spaudą melagingais pranešimais, kad ši šalis rengianti

Trumpai

• Norvegijoje profsąjungos ir kiti pažangūs sąjūdžiai surinko 700,000 kronų ir pasiuntė Nikaragvos sandinistams. Tai atsakymas prez. Reaganui už "contrų" rėmimą.

• Kinijos užsienio reikalų ministras Wu Xueqian akcentuoja, kad Kinija nusistačiusi už gerinimą santykių su Tarybų Sąjunga.

• Praeitais metais Japonijos uostuose jau 41 kartą lankėsi JAV povandeniniai laivai. Pusė jų buvo pakrauti branduoliniais ginklais.

• Apskaičiuojama, kad vien tik Los Angeles mieste yra 30,000 benamių ir jų žymus skaičius yra Vietnamo karo veteranai.

• Amerikos taikos šalininkų svarbiausiu uždaviniu yra, kad dar šiemet būtų nutraukti branduoliniai bandymai.

• Anglijos užsienio reikalų ministras Geoffrey Howe, lankydamasis Meksikoje, stipriai pasisakė už Contadora taikos procesą Centro Amerikoje. Girdi, Centro Amerikoje taikos reikia siekti politiniu keliu, o ne militariniu.

• Brazilija per metus pagamina už \$1.4 bilijono automobiliams dalių, 60 procentų jų Amerikos automobilių korporacijoms.

• Birželio 23 dieną Maskvoje vyks pasaulinis moterų suvažiavimas, kurį šaukia pasaulinė moterų federacija. Laukiama, kad suvažiavime dalyvaus mažiausia 2,000 delegačių iš 130 šalių, jų tarpe ir iš JAV.

• Izraelis 1986 metais okupuotoje Gaza Strip zonoje konfiskavo apie 600 hektarų žemių, priklausančių palestiniečiams. Ant konfiskuotų žemės plotų kuria izraeliečių sionistų sodybas.

• Jungtinės Tautos 1987 metus paskelbė "pastogės metais" benamiams.

• TSRS ir Kinijos susitarimu, Shanghai mieste atidarytas Tarybų Sąjungos konsulas.

terorizmo aktus. Dabar panaši kampanija vykdoma prieš Siriją. Naujausias tokių Amerikos veiksmų pavyzdys, sukėlus neregėtą skandalą pačiose JAV ir už jų ribų, tai slaptas ginklų tiekimas Iranui.

Avantiūristinis JAV užsienio politikos kursas, visu ryškumu atsiskleidęs praėjusiais metais, liudija, kad tiesioginės JAV agresijos pavojus pasaulio tautoms ne tik išlieka, bet ir didėja.

V. S.

VILNIS

Lithuanian Peoples' Bi-weekly (659-780)

Published bi-weekly, Thursday, except when preceded by a Holiday,
by the Workers Publishing Association, Inc.
Subscription rates in United States: one year \$15.00; Chicago \$17.00;
Canada, and other foreign countries — \$20.00.

POSTMASTER: Send address changes to the
VILNIS—3116 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 Phone 842-7325
Second-class postage paid at Chicago, Illinois (U.S.P.S. 659-782)

Kalbant apie "Gimtąjį Kraštą"

"Vilnius" skaitytojai, gaunantys iš Lietuvos laikraštį "Gimtas kraštas" jau pastebėjo, kad laikraštis kitiškesnis negu buvo anksčiau. Kitaip išdėstyti straipsniai, iliustracijos, skyreliai, arba kitaip pasakius, kitaip paruoštas. Ypač atkreipia visų dėmesį įvestasis skyrius "Lietuva spaudos veidrodyje" ir kitokia medžiaga, kokios anksčiau nebūdavo.

Nors laikraštis tebekvėpuoja ta pačia dvasia, bet jau kitokiu tonu, daug labiau įtikinančiu, kas Tarybų Lietuvoje vyksta. Parodo, kaip ant delno, kad Tarybinė Konstitucija Lietuvoje gyva, konstitucinės laisvės klesti, ir tuom visokio plauko "vaduotojams" bei antitarybinei propagandai smogia mirtinus antausius, jiems uždaro burnas plepalams apie tarybinį gyvenimą Lietuvoje.

Paimkime pavydėliais tokias žinias kaip "Iš Lietuvos katalikų gyvenimo" skyreliuose, apie Vyskupo konsekraciją, netgi su iliustracija, arba žinias "Iš evangelikų-krikščionių-baptistų veiklos" skyrelio, bei vyskupo Jono Kalvano straipsnį "Evangelikai-liuteronai Lietuvoje". Tikintis katalikas, čia emigracijoje skaitantis kunigų "Draugą" ir kitokią reakcinių nacionalistų spaudą, suabejoja, kurioje pusėje rašoma teisybė apie religinį gyvenimą Lietuvoje, kai žino, kad "Gimtas kraštas", skaitomas ne tik emigracijoje, o ir Lietuvoje.

Arba paimkime anąkart išspausdintą "Naujienu" pirmojo puslapio su per visą puslapį antraštės "Dingo krepšininkas Sabonis" faksimilę. Tai demaskavimas reakcinių melagių laikraščio be jokių komentarų, kai visas svietas Lietuvoje ir čia emigracijoje, skaitantys "Gimtąjį kraštą", žino, kad Sabonis kaip buvo, taip tebėra Lietuvoje ir niekur nėra dingęs.

"Gimtojo krašto" skaitytojai antitarybininkai skeptikai mano, ar tik "Gimtojo krašto" nepasiekė Gorbačiovo pirštas. Neatsikratantys antitarybinės propagandos smarvės yra kitokios nuomonės. Jie mano, kad anksčiau ar vėliau redaktorius Algimantas Cekuolis turės bėdos, nes anot jų spaudos laisvo žodžio Lietuvoje nebuvo ir nėra.

Kai žmogus pasižneki ir patiri šių žmonių nuomones, darosi ir pikta, ir ima juokas, bet pagalvoji, lai jie sapalioja, anksčiau ar vėliau nusišapalios.

"Viršuje blizga — apačioje knibžda"

Tai pajuokimas tų damų, kurioms svarbiausia yra šilku blizgėti ir būti apsikarsčiusiai zingulinėmis gražmenomis, o išsimaudyti joms yra antraeilis dalykas. Nebus perdėta, pasakius, kad ir Amerika panaši į tas damas.

Šalis išsivysčiusi kaip nė viena kita šalis pasaulyje. Vieškeliai tobuliausi, žemės ūkis mechanizuotas, įmonės automatizuotos, išstatyti didžiuliai fabrikai, elektronika iškilusi į aukščiausią lygį, visur kompiuteriai, visko pertekusi, kalnai maisto produktų, ir visko, ko tik žmogui reikia. Atvykęs svetimšalis neatsistebi gerbūviu, gausa automobilių, elektros lemputėmis žerintais miestais. Neginčijamas faktas — Amerika turtu blizga. Tačiau "po blizgėjimo turtu knibžda."

Virš 30 milijonų žmonių Amerikoje gyvena žemiau skurdo ribos, miestuose šimtai ir tūkstančiai nuskurusių išbadėjusių benamių, prie neturtingiems sriubos virtuvių eilės alkanų žmonių, milijonai darbingų žmonių neranda darbo, verčiasi iš nedarbo kompensacijų; pasiklausyk radio ar televizijos, daugiau kaip pusė žinių tik aplėšimai, užpuolimai, įsiveržimai, moterų išprievartavimai ir kitokie kriminaliniai nusikaltimai, narkomanija, ištvirkavimai ir t.t.

Išdidžios damos, viršui šilkais blizgančios, kas pas jas apačioje knibžda — nuo žmonių slepia. Taip daro ir Amerika.

Jungtinės Tautos šiuos metus paskelbė benamių metais. Ryšium su tuo susuko filmą apie benamių gyvenimą pasaulyje. Filme yra kadras ir apie New Yorko benamius. Kaip praneša JAV misijos prie Jungtinių Tautų atstovas Rose Bernstein, prez. Reagano administracija padarė spaudimą į Jungtines Tautas, kad tas kadras būtų iš filmo iškirptas. Ar tai ne panaši Amerika į tą damą, viršui blizgančią šilkais, o kas apačioje knibžda slepiančią?

Nėra abejonės, sveikai galvojantys žmonės pasijuoks iš prez. Reagano administracijos tokio ėjimo taip, kaip pasijuokia iš pusgalvės damos. Pasijuoks apie tai sužinojęs ir visas pasaulis. Ir viso to pasėkos bus — kalti komunistai už antiamerikines nuotakas, nežiūrint kad jos išplaukė iš prez. Reagano administracijos ėjimų paslėpti Amerikoje bujojančią negerovę — benamius.

2

[balą kritęs, sausas nekelsi.

Ignas Martinaitis piešė

Kas negero Amerikoje

SVAIKATOS APSAUGA

Amerikoje nė trupučio nėra nežmoniška žmonių sveikatos apsaugą panaudoti pelningam asmeniškam bizniui ir iš jo turtėti. Gydytojai, ligoninės, klinikos, vaistinės iš sunegalavusių sveikata žmonių lupa kaip niekur kitur pasaulyje. Yra daug atsitikimų, kad ir pasiturinti, susirgusi sunkesne liga paleidžia elgėta. Paimkime milijonierių senatorių Edward Kennedį, kurio šeimoje yra buvę sunkių susirgimų, nesubankrutino, bet jo kišenę, matyt, pusėtinai patušino, kad tapo netgi uoliausiu agitatoriumi už sveikatos apdraudos nacionalizavimą. O ką bekalbėti apie beturčius: Jiems susirgus, nors ir turi apsidraudę sveikatą, ne vienam vis tiek tenka įbristi į skolą. Gi neapsidraudusiems sveikatos, jeigu geri žmonės ar valdžia nepadedą, vienatinė išeitis — pakratyti kojas.

Paimkime pavyzdžiui kiek gydytojai ir ligoninės už gydymą lupa tokio Gasparo nusigyvenimą. Žmogus buvo pasiturintis, amerikoniškai tarant, buvo vertas beveik pusę milijono dolerių. Nei jis, nei jo žmona nebuvo sveikatos apsidraudę. Žmona susirgo vėžiu. Ligoninėje turėjo pagulėti beveik metus, kol numirė. Vargšui Kasparui iš beveik pusės milijono dolerių beliko tik namelis gyventi po nuosavu stogu.

Paimkime kitu pavyzdžiu buvusią paprastą fabriko darbininkę, jau pensininkę tokią Anną. Moteriškei pradėjo skaudėti klubo kairioji pusė. Nuėjo pas vadinamą šeimos gydytoją pasikonsultuoti. Gydytojas surado, kad klubo sąnaryje yra įsimetęs artritas ir išrašė receptą gydytis vaistais. Moteris gydytojui už konsultaciją sumokėjo \$20, vaistinėje už vaistus daugiau kaip \$30, bet artritinis skausmas kaip didėjo, taip ir toliau didėjo. Moteriškė vėl eina pas gydytoją, vėl ir vėl, ir kiekvieną kartą gydytojui tebemoka po \$20, vaistinėje vaistams po daugiau kaip \$30, tol, kol gydytojas pasakė, jog reikia daryti operaciją — total hip replacement.

Paprastai esti, kad beveik visi ligonys pirmo gydytojo patarimo daryti operaciją nelabai klauso, eina įsitikinti pas kitą gydytoją. Taip padarė ir Anna. Nuėjo pas kitą gydytoją, vėl tas pats. Už kiekvieną konsultaciją gydytojui moka po \$20, vaistinei už vaistus po daugiau kaip \$30. Pagaliau, kai

moteris išsikaštavo, gydytojas pasakė, jog vienatinė išeitis pagyti, reikia padaryti operaciją.

Anna kaip pensininkė, sveikatą turėjo apsidraudusi pensininkams skirta Medicare, už ką jai iš pensijos kas mėnesį atskaitydavo po \$15.50. Be to, dar turėjo papildomai apsidraudusi Blue Cross and Blue Shield apdraudos organizacijoje, kuriai kas mėnesį mokėdavo po beveik \$40. Todėl, operacijai pasirinko vidutinio lygio ligoninę, kad būtų nei per brangi, nei per pigi.

Pirma operacijos moteris turėjo klinikoje pareiti visišką sveikatos stovio patikrinimą. Kol padarė įvairius peršvietimus, kraujo ir kitus tyrimus truko savaitė. Po to atsigulė po chirurgo peiliu. Po operacijos pagulėjo dvylika dienų ligoninėje, na ir važiuok namo, operacija sėkmingai pavyko. Bet štai, po kelių dienų į namus laiškanešys atnešė sąskaitą, kiek visa tai kaštavo: klinikoje už visišką sveikatos stovio patikrinimą \$6,531.60, už operaciją ir pagulėjimą ligoninėje \$7,874.45, viso \$14,426.05. Iš savo kišenės Annai prisiėjo sumokėti \$2,928.68, kita visa sumokėjo Medicare ir Blue Cross and Blue Shield.

Na, ir jeigu Anna nebūtų turėjusi sveikatos apdraudos: Moteris kamuojama vos pakeliamų atričio skausmų būtų turėjusi nusi-kamuoti. Būtų susilaukusi tokio pat likimo, kokio susilaukia šimtai tūkstančių ir milijonai, nepajėgiantys kas mėnesį sveikatos apdraudos kompanijoms mokėti po \$50 ir daugiau. Jie gelbėtis valdiškose neturtingiems žmonėms skirtose klinikose, ligoninėse, jeigu juos priima. Jeigu nepriima, kaip žmonės sako, pasiduoda dievo valiai ir laukia kol dūšia apleis kūną ir iškeliaus pas Abraomą.

Kaip matome, milijonierių Amerikoje sveikatos apsauga nesubankrutuoja. Bet tokių kaip Gasparas, subankrutuoja daug, vidutiniokus melžia daug milijoninės sveikatos apdraudos kompanijos, o beturčiai privatišku bizniu paverstos sveikatos apsaugos sąlygomis nukrato kojas... — ir mažai kas to paiso.

Tai viena Amerikoje negerovių, kokios nėra netgi tokiose kapitalo šalyse kaip Vakarų Vokietijoje, Anglijoje, netgi kaimyninėje Kanadoje.

J. Žaliukas

Vilnius, 1987 m. vasario 5 d.

Tebus 1987-ieji dar geresni

Gerbiami tautiečiai,

Mūsų tauta turi gražią ir seną tradiciją — palydėdama senuosius ir sutikdama Naujuosius, rimtai ir dalykiškai apžvelgia metų darbus ir nusibrėžia naujų darbų gaires Naujiesiems. Mes visuomet prisiminsime 1986-uosius, kaip naujo, didelio sąjūdžio metus, kuomet nužengti pirmieji, tačiau reikšmingi žingsniai, pertvarkant ekonominę ir socialinę gyvenimą. Vykstantys pokyčiai dažnai traktuojami kaip revoliuciniai, ir tai esmingai atspindi procesą, būdingą nūdienos Lietuvai ir visai tarybinei šaliai. Vasario mėnesį įvykęs TSKP XXVII suvažiavimas pradėjo naują epochą, kurios esminį pagrindą sudaro sparta ir darbo efektyvumas. Per 15 metų numatyta net du kartus padidinti šalies nacionalines pajamas ir pramonės produkciją, apie pus-trčio karto pakelti visuomeninio darbo našumą. 1986-ieji buvo pirmi šios didžiulės programos realizavimo metai, praktinių išmėginimų metai ir, reikia pasakyti, kad jie neapvylė. Liaudis suprato, parėmė vyriausybės programą, priėmė ją kaip savo, ir tai geriausiai garantuoja jos sėkmę.

Mūsų tautiečiams išėivijoje noriu pasakyti, kad Lietuva koja koton žengia su gyvenimo iškeltais naujais reikalavimais, dažnai būdama pavyzdžiu kitoms šalies broliškoms respublikoms. Tačiau tai nereiškia, jog neturime bėdų, problemų, įvairiausių nesklandumų. Jų yra, bus; visa tai reikės įveikti, nugalint įsisenėjusias visuomeniniame gyvenime ligas, senųjų darbo metodų inerciją. Tam neabejotinai padaryta gera pradžia, ir tai labai daug.

Prie Naujųjų metų, prie savo gimtųjų namų slenkščio esame pasiryžę padaryti viską, kad 1987-ieji būtų dar geresni, o gimtieji namai — dar turtingesni. Tačiau būtų neteisinga suprasti, jog mūsų tautos pasaulis tik Lietuvoje. Jos pasauliniai ryšiai pasididžiūtinai platus, įvairiausiai, intensyviau, esmingi. Kartu su kitomis pasaulio tautomis dalijamės ir džiaugsmiais, ir rūpesčiais. Manau,

„ŽVAIGŽDŽIŲ KARAI“ — GĖRIS IR BLOGIS

Tarybų Sąjungos ir Jungtinių Valstijų aukščiausiojo lygio susitikimas Reikjavike tapo nauja pakopa kovoje už pasaulį be branduolinio ginklo. Ten galutinai tapo aišku, kas yra kas — Tarybų Sąjunga pasiūlė radikaliai ir subalansuotai sumažinti abiejų pusių branduolinius potencialus, o vėliau ir visiškai juos likviduoti. Tačiau savitarpio pasitikėjimo tiltas turi būti statomas iš abiejų pusių, tuo tarpu Jungtinės Valstijos net nesugebėjo pajudėti iš vietos. Vienintelis tikslas, kurio Amerika siekė Reikjavike, buvo išsaugoti strateginę gynybinę iniciatyvą, žinomą pasaulyje taikliu „žvaigždžių karų“ vardu. Greitas vėlesnis Vašingtono nuslydimas į dešinę, nauja antitarybinės isterijos banga, demontažas tokio svarbaus ginklavimosi varžybių stabdžio, kokių buvo sutartis SALT-2, atviras nenoras prisijungti prie tarybinio moratoriumo, naujų patobulintų ginklų gamybos forsavimas — visi šie destabilizuojantys tarptautinę padėtį veiksmai aiškiai parodė nugašdinto taikiomis perspektyvomis Amerikos karinio-pramoninio kompleksio didžiulę įtaką dabartinei Baltųjų rūmų administracijai. Bene didžiausia kliūtis kelyje į tvirtą taiką, be jau paminėtųjų, tapo požiūris į Vilnis, 1987 m. vasario 5 d.

sutiksute, kad šiandien nėra svarbesnio rūpesčio, kaip išsaugoti taiką mūsų planetoje. Kaip ir visos žmonijos, lietuvių tautos sąmonę slegia supratimas, jog pasaulio negailestingai tykoja branduolinė pražūtis, kad šiandien neturime tvirtos garantijos, jog nesusprogs milijonai Hirosimū, savo ugnyje palaidodami visa, kas gyva.

Atėjo tas laikas, kuomet žmonija, nepaisant politinių, socialinių, rasinių, religinių ir kitų idologinių skirtumų, privalo susitelkti kovai už taiką. Tai bendras, pirmaeilis reikalas, pasakysime, tiek pat angliškas, rusiškas, vokiškas ar lietuviškas, kiek kiekvienai tautai reikalingas gyvenimas ir ateitis.

Gerbiami tautiečiai, nuoširdžiai sveikindamas su Naujaisiais, 1987 metais, pirmiausia Jums linkiu taikos. 1986 metų svarbiausieji tarptautinio gyvenimo įvykiai sugėbėjo žmoniją įtikinti, jog įmanoma išmesti už mūsų gyvenimo borto visų rūšių masinio naikinimo ginklus ir garantuoti žmonijai taikų dangų, taikų kosmosą. Tą įtikinamai liudija daug mėnesių ištylę branduolinių bandymų poligonai Tarybų Sąjungoje. Tai liudija Tarybų šalies ir Amerikos viršūnių susitikimas Islandijos sostinėje Reikjavike. Pasaulyje pamatyta, suprasta, kad tereikia tik geros valios, o tuomet ir prie derybų stalo galima išspręsti opiausių mūsų amžiaus problemą — pradėti realų branduolinio nusiginklavimo procesą.

Lietuvos kultūrinių ryšių su tautiečiais užsienyje draugija „Tėviškė“ ir ateityje dirbs, kad gera valia skatintų ir plėstų tautos ir išėivijos kultūrinį bendradarbiavimą, kad mūsų ryšiai būtų šakotesni, dalykiškesni, intensyvesni. Tegų toks tautos ir jos išėivijos kultūrinių ryšių supratimas gaivina ne tik tautinę savigarbą, bet ir būna didele paspirtimi žmonių ir tautų bendravimui, pažinimui, savitarpio supratimui, pagarbai ir šitai prisideda prie to svarbiausio, ką visur vadiname TAIKA.

V. Sakalauskas

„Tėviškės“ draugijos pirmininkas

„žvaigždžių karus“, arba, kalbant aiškiau, dabartinių Vašingtono neoglobalistų svajonės pasiekti vienašališką karinį pranašumą prieš TSRS. Daug kas Vakaruose mėgsta šnekėti, jog atkakli Tarybų šalies kova prieš strateginę gynybos iniciatyvą reiškia tik jos silpnumą ir baimę. Norint paneigti šią nuomonę, daug argumentų nereikia. Pakanka prisiminti, jog visais ginklavimosi varžybių etapais, kai Jungtinės Valstijos išsiverždavo į priekį, Tarybų Sąjunga tuojau sugėbėdavo pateikti adekvatų atsakymą. Tačiau „žvaigždžių karų“ idėjos realizavimas — sukeltų šimteriopai didesnę grėsmę, negu visa, kas buvo sukurta ginkluotės srityje ligi šiol. Išvedę tokią sudėtingą techninę sistemą į kosmosą, žmonės prarastų galimybę kontroliuoti įvykių eigą, ir net kompiuterio gėdimas galėtų tapti globalinės katastrofos priežastimi. Štai kodėl visiems šiems beprotiškiems ir neatsakingiems planams Tarybų Sąjunga priešpastato realią alternatyvą — taikų kosmoso išsavinimą, grindžiamą visų valstybių bendradarbiavimu visuotinės gerovės ir pažangos varden. Štai kodėl taip svarbus kiekvienos šalies vyriausybės, kiekvieno atskiro žmogaus požiūris į „žvaigždžių

J. Kėkštas — dar sykį... Vilniuje

„Dega vėjai“ — taip vadinas nauja knyga, kurią išleisdžia „Vagos“ leidykla. Tai — didelės apimties leidinys: apie 640 puslapių teksto ir nuotraukų įklijos. Šitai Tarybų Lietuvos skaitytojams pateikiamas įspūdingas literatūrinis paminklas, kuriuo įamžinama gyvoji Juozo Kėkšto-Adomavičiaus (1915. 11. 19—1981. 04. 16) kūryba. Kapitalinis leidinys savo sudarymu, moksliniais komentarais, kūrybos surinkimo kruopštumu turi galimą sakyti, akademinį pobūdį.

1964 m. Vilniuje buvo išleista J. Kėkšto „Lyrikos“ rinktinė. Po poros metų pats rašytojas aplankė Lietuvą, jam brangiausią pasaulyje miestą — Vilnių. Tad naująją knygą, deja, pomirtine, J. Kėkštas vėl sugrįžta į Vilnių, tik šį kartą tarytum simboliškai, bet užtat visam laikui ir labai įspūdingai.

Tai tragiško likimo poetas, kuriam, pasak Vytauto Kubiliaus, teko „reta sėkmė — likti literatūroje nepakartojamam“. Knygos sudarytojas, senas J. Kėkšto revoliucinių kovų Vilniuje draugas Jonas Čekys, o redaktorius Jonas Pilypaitis pristato poetą plačiau literatūrinio palikimo.

Mirus J. Kėkštui, emigracijoje spaudoje, ypač K. Bradūno rašiniuose, reikštas didelis nepasitenkinimas dėl to, kaip rašytojas pagerbtas Lietuvoje, kaip jis vertinamas, pasakytas piktų ir užgaulių žodžių. Dabar ir išėivijos literatūros mylėtojai galės susidaryti žymiai objektyvesnį vaizdą apie J. Kėkšto santykius su Tarybų Lietuva, apie jo požiūrį į revoliucinę praeitį ir draugus, apie pastangas įtraukti išėivijos rašytojus ir menininkus į kultūrinį socialistinės Lietuvos gyvenimą. Laiškai J. Čekiui, V. Drėmai, J. Karosui, V. Kazakevičiui, A. Liobytei, A. Maldo-

karų“ planus, o tuo pačiu — į taikos išsaugojimo problemą.

Šia prasme įdomi ir pamokanti lietuviškųjų nacionalistų, vadinaujų „vaduotojų“, pozicija minimu klausimu. Atrodytų, visiems aišku — branduolinio karo atveju Lietuva paprasčiausiai nustotų egzistavusi, nebelyktų nei kam, nei ką „vaduoti“. Tokia perspektyva normalaus galvojimo žmogų neturėtų džiuginti. Tačiau atsiverskime Čikagos marjonų „Draugą“, kuriame šia tema pasisakė Jonas Valantiejus. Iš vienos pusės — „Atominis karas būtų beribiai baisus“. Jis, kaip asmeninė savižudybė, negali būti planas ateities gyvenimui“. Vadinasi, išvada tik viena: tokio karo būti negali. Visų pareiga — kovoti prieš bet koki pavojų, galintį jį sukelti... Deja, autorius, pasakęs A, nedrįsta ištarti B, todėl ima manipuliuoti bei gudrauti: „iš tikrųjų atominio ginklavimosi reikalai dėl gyvybingo svarbumo nėra viešų sprendimų laukas. Kiekviena vyriausybė savo jautresnius klausimus svarsto slaptai.“ Štai kodėl nėra prasmės protestuoti, beveik tiesiogiai pasiūlo tautiečiams laikytis strauso politikos Jonas Valantiejus. Iš vienos pusės — pripažindamas karo grėsmę, kaip realų dalyką autorius įgimto antitarybiškumą veikiamas, prieštarauja pats sau.

Tarybų Sąjungos Aukščiausiosios Tarybos Kreipimesi į viso pasaulio parlamentus bei tautas sakoma: „... bendrame žmonijos išsivadavimo nuo branduolinės naštos procese yra vietos visoms valstybėms. Kai reikia gelbėti civilizaciją, nėra didelių ir mažų šalių bei tautų. Tai liečia visus ir turi būti visų rūpestis“. Laikas nelaukia. Jis reikalauja sutelktų veiksmų.

Kazys Bagdonavičius

niui, E. Mieželaičiui, V. Mykolaičiui-Putinui ir kitiems pateikia daug naujos informacijos rašytojui ir kūrybai pažinti. Na, o V. Kubiliaus įžanginis straipsnis — gili ir įžvalgi studija, kurioje neapeinama nė viena sudėtingesnė kūrybos ir gyvenimo situacija. Tai savitai interpretuota J. Kėkšto poezija, giliai apibendrinama rašytojo likimo ir kūrybos prasmė.

Ruošiant knygą, panaudota daug išėivios medžiagos. Kai kurios publikacijos yra tiesiog įdomūs atradimai. Du pirmieji eilėraščiai, tarp nepatekusių į rinkinius, surasti „Laisvėje“, yra vieni iš anksčiau užrašytų. Gaila, jog jie nebuvo užtikti anksčiau ir nesužinota iš autoriaus, kaip jis surado ryšius su pažangia JAV lietuvių spauda. Daug publikacijų parinkta iš „Literatūros lankų“ (dažnai — Prano Budrio slapyvardžiu), „Aidų“ „Draugo“ ir kitų emigracinių leidinių. Vertimų skyriuje — visi J. Kėkšto išversti V. Majakovskio I. Slovackio, Č. Milošo, V. Bronevskio ir kitų poetų eilėraščiai.

Ruošiant knygą, talkininkavo daug J. Kėkšto draugų, įvairių sričių specialistų, tautiečiai ir Lenkijos.

Knygą sutikti tuo labiau malonu, jog prie jos paruošimo teko prisidėti ir man.

V. Kazakevičius

KAM DRAUGISKAS „DRAUGAS“

JAV po ilgų vilkinimų išdavė Tarybų Sąjungai estų tautybės karinį nusikaltėlį Karlą Lino. Norime atkreipti dėmesį į aplinkybes, kurios pirma atrodo kaip eiliniai faktai. Turime galvoje Pabaltijo emigrantų lygos kariniams nusikaltėliams ginti pašėlusią pastarojo meto veiklą, tarp jų ir propagandinę Bene daugiausia krokodilo ašarų dėl Karlo Lino lieja kanadiškiai „Tėviškės žiburiai“ ir Čikagos „Draugas“. Dar liepos mėn. „Drauge“ savo įspūdžius iš Vašingtono aprašė Tomas Dundzila: ten jis pora savaičių lankė senatorių būstinę ir įrodinėjo, kad Karlas Linas yra nekaltas, kad būtina sustabdyti jo deportacijos bylą. Kas jo prašė tai daryti? Yra kelios organizacijos ilgais angliškais pavadinimais, kurios čiulpia ir Lietuvos bendruomenės, ALT-os, Lietuvos vyčių syvus. Kultūrai ir švietimui remti sutvertai lietuvių bendruomenei (bent pasak įstatų) iš tikrųjų gera proga parodyti savo aklumą, finansuojant aiškiai nešvarų reikalą. Jeigu iki šiol dar galėjo kam nors kilti abejonių dėl Karlo Lino, tai dabar jas išsklaidė OSI ryžtingas sprendimas — perduoti nusikaltėliams, kuriems jis nusikalto.

Šis faktas — teisingumo viltis žadina daugeliui dorų žmonių. Gal ir kiti — tarp jų lietuvių kilmės — kariniai nusikaltėliai pagaliau sulauks teisingo atpildo? Karlo Lino deportacija kartu parodo dešiniųjų emigrantų dvasinį skurdą ir jų pastangų, ginant tokius, kaip K. Linas, niekingumą. Norėtume priminti mūsų skaitytojams, kaip Čikagos „Draugas“ vertina minėtą Tomą Dundzilą. Rašo: „Atrodo, kad Tomo asmenyje jau turime prityrusį lobistą ir turėtume pasirūpinti, kad mūsųose nepritrūktų nei organizacijų, nei lėšų jaunus politikus su tokiomis gabumais, kaip Tomo, pritraukti ir suteikti darbo.“

Taip, Tomas Dundzila — jaunas vyras, jis daug nežino apie karo nusikaltimus Europoje. Tačiau „Draugo“ redaktoriai ne kokią naivuoliai: jie žino nepalyginti daugiau apie tuos laikus. S

Kas naujo Amerikoje

KOMUNISTAI PASITIKO NAUJUOSIUS METUS

Gruodžio 30 d. New Yorke komunistų partijos centriniuose namuose įvyko partinių darbuotojų bei jų svečių Naujiesiems metams pasitikti renginys. Partijos darbuotojų, profsąjungų vadovų, bendruomenių bei šiaip organizacijų aktyvistų ir kviestų užsieniečių buvo prisirinkusi pilna salė. Publikoje nuotaika vyravo, kad 1987 metai bus už taiką, ekonominį teisingumą ir lygybę kovų ir laimėjimų metai.

Komunistų partijos generalinis sekretorius Gus Hall, kaip pridera tokiame atvejuje, pasakė kalbą linkėdamas laimingų Naujų metų. Padaręs apžvalgą praeitų metų įvykių, storai pabrėžė, kad 1976 metais svarbiausiu įvykiu buvo, tai sudrebinęs visą pasaulį sproginimas Baltųjų rūmų rūsyje, susijęs su Irano-contrų afera. Gus Hall akcentavo, kad šis sproginimas atidengė prezidentinę juntą, pralindusią ir valdomą fanatiškai fašistinių nuotaikų gaujos, ir kad ši junta yra spyruoklė Reagano didelių antikomunistų melų.

Baigdamas Gus Hall pranašavo, kad 1987 metais darbininkų klasės ir rasizmo oponentų kovos paspartės ir padidės. Amerikos liaudies gilus susirūpinimas dėl taikos ir demokratijos likimo plačiai išsisklės į viešumą veiklai ir kovai.

Gus Hall reiškė įsitikinimą, kad nepriklausomos politinės jėgos didės ir subuos 1988-tų metų prezidento rinkimams. Taipgi, esąs tikras, kad Čikagos meras Harold Washington bus perrinktas.

Kalbą baigė su „daugiau ar mažiau“ pranašavimais. Girdi, 1987 metais darbininkų klasė biednės, korporacijos turtės. Reagano įtaka masėms mažės, o jis meluos daugiau. Popiežius poteriaus

TILTAS PER BALTIJĄ

Dažniausi svečiai Klaipėdos jūrų prieklauskose — Vokietijos Demokratinės Respublikos motorlaiviai. Jie čia lankosi po keletą kartų per mėnesį: iš Tarybų Sąjungos gabenama pagrindinė VDR laivų stovybos ir mašinų gamybos pramonės žaliavą — metalą, atveža įvairių chemikalų, įrengimų ir kitų prekių su broliškos šalies įmonių ženklais.

Pagal draugystės tilto, nutiesto tarp Klaipėdos ir Rostoko, principą jų apdorojimui skirtos nuolatinės krantinės, pastovios dokininčių brigados, aprūpintos pažangiausia uosto krovimo ir transportavimo technika.

Tokios pat sąlygos sudarytos ir Vokietijos Demokratinės Respublikos Rostoko uoste, kuriame reguliariai švartuojasi Lietuvos jūrų laivininkystės motorlaiviai, savo triumuose pervežantys tradicinius abiejų šalių eksporto krovinius.

Tarpusavio prekių srauto ritmingumu sistemingai rūpinasi draugystės tilto tarptautinis štabas, jungiantis Klaipėdą su Rostoku. Jo nariai savo posėdžiuose reguliariai įvertina bendradarbiavimo rezultatus ir perspektyvas.

Draugystės tilto reikšmę dar labiau padidino neseniai stojęs rikiuotėn naujas uosto padalinys — tarptautinės jūrų keltų perkėlos TSRS—VDR Klaipėdos įrengimų kompleksas. Nors tarp Tarybų Lietuvos uostamiesčio ir naujo VDR uosto Mukrano kol kas kursuoja

mažiau, bet antisocialistinių kalbų sakys daugiau. Pagal naują pajamų mokesčių įstatymą liaudžiai liks mažiau, nes turės mokėti daugiau. Nikaragvos „contras“ pardavinės daugiau narkotikų, o kovos mažiau. Tarybinių imigrantų į JAV atvyks mažiau, namo grįš daugiau. JAV ambasados Maskvoje tarnautojai turės daugiau plauti indų ir grindų, o šnipinėti turės mažiau, ir t.t.

PENSININKAMS DAVĖ IR ATĖMĖ

Amerikoje yra daugiau kaip 37 milijonai pensininkų, gaunančių Social Security pensijas. Kiek procentų atskaitiniais metais pabrangėja pragyvenimas, nuo sausio mėnesio per visus metus kas mėnesį gauna ir tiek procentų padidintos sumos pensijas čekius. Šiomet nuo sausio mėnesio pradėjo gauti 1.3 procento didesnius. Vadinasi, gaunantys vidurkinį \$488 čekį, šiemet čekiai bus didesni \$6. Gaunantys mažesnius čekius, gaus mažiau padidinimo negu \$6, gaunantys didesnius gaus daugiau kaip šešis dolerius padidinimo. Tarytum, daugiau ar mažiau padidintus čekius gauti senukams vis geriau negu niekas. Bet nereiktų baikt! Viena ranka Social Security pensininkams davė, bet kita ranka atima. Už sveikatos apdraudą Medicare programai atsakytis iš čekio papildomai \$2.40 visiems lygiai ar didelę ar mažą čekį gauna. Jeigu iki šiol kas mėnesį atskaityta \$15.50, dabar atskaitys \$17.90 kas mėnesį.

Dar blogiau bus susirgimo atvejuje. Nuvežtas senukas į ligoninę už pirmą parą ligoninei iš savo kišenės turės mokėti \$520. Po 60 dienų, jeigu dar ilgiau reikia gulėti ligoninėje, turės mokėti ligoninei už parą po \$130.

S. J. Jokubka

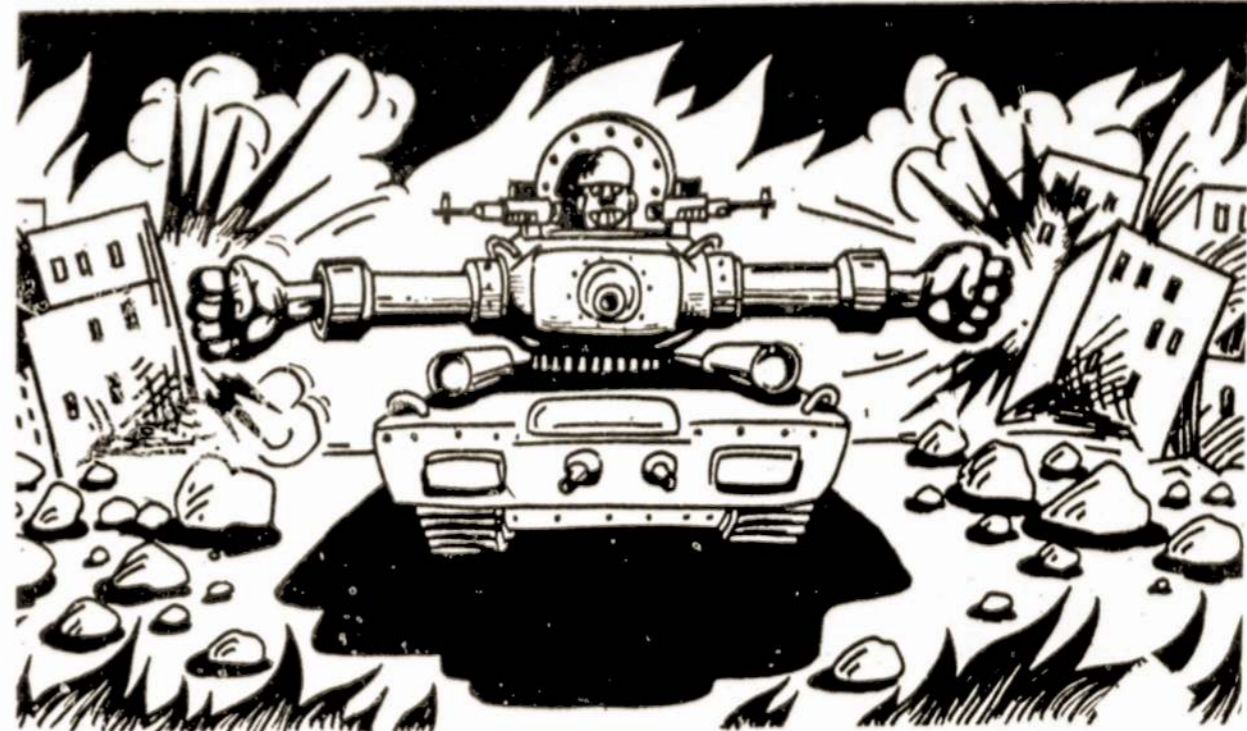
tik vienas laivas — keltas „Mukranas“, jis per dvi paras pergabena apie 200 pakrautų vagonų, kurie žymiai ilgesnį laiką riedėdavo Lenkijos Liaudies Respublikos geležinkeliais. Nauja jūrų magistralė neturi lygių pasaulinėje praktikoje.

Vismaro laivų statytojai pagal Tarybų Sąjungos užsakymą jau nuleido į vandenį ir antrą „Mukrano“ tipo keltą, pavadintą „Klaipėda“. Po jo seks „Vilnius“ ir „Kaunas“. 1990 metais tarp Klaipėdos ir Mukrano — labai judria transporto magistrale — plaukios trys keltai su TSRS, tiek pat — su VDR vėliavomis.

Perkėlos statyba abiejuose krantuose tęsiasi. Klojami nauji geležinkeliai, kyla nauja estakada, montuojamas antras portalas. Po trejų metų, pasiekusi projektinį galingumą, perkėla kasmet apdoro 5,3 milijono tonų krovinių. Klaipėdos uostui teks didesnioji TSRS—VDR prekių apyvartos dalis.

Stambaus tarptautinio transporto mazgo kūrimas, savitarpiai naudingas ekonominis bendradarbiavimas ir socialistinis lenktyniavimas pirmą kartą tokiu mastu peržengė valstybių ribas. Šito dėka nepaprastai sutvirtėjo abiejų šalių draugystė. Kaip artimiausius draugus klaipėdiečiai sutinka pažadėjusius VDR specialistų ir darbininkų delegacijas, atvykstančias į Lietuvos uostamiesį, maloniai jie priima ir šios respublikos

KARIKATŪRISTO AKIMIS

IZRAELIO AGRESORIUS LIBANE:
— Mes nesiekime nieko kito — tik išplėsti mūsų „saugumo zoną“.
E. Mliutkos („Investijos“) pieš.

ARTIMIAUSI NAMAI BUENOS AIRES

Argentinoje išeinančiam progresyviajam „Vagos“ laikraščiu pasiūnciau pluoštelį kelionės įspūlių. Tačiau niekieno neparašij nei apie pačią „Vagą“, nei apie jos redaktorę Eugeniją Martinkutę. O susitikome ten ne pirmą kartą.

Tarp kitų iš Argentinos parsivežtų nuotraukų yra ir tokia — prie aplūzusių, žemo, labai neišvaizdaus pastato, atrodytų, ne tarpduryje, o sienos išlaužoje, stovi moteris. Jos rankos paslėptos už nugaros. Tai — Eugenija Martinkutė. Ir anksčiau nujaučiau, kokiose sunkiose sąlygose dirba kapitalistinėse šalyse pažangioji spauda. Bet štai pirmas susitikimas, pirmoji tokia redakcija, ir negreit galėčiau surasti žodžių, kad jais pavaizduočiau šią tikrovę. Tai kažkas daugiau negu vargas. Tačiau, kita vertus, nelengviau surasti žodžių, kuriais reikia kalbėti apie žmones, ateinančius į šią vargą, kad tik laikraštis išeitų laiku, kad pratęstų savo gyvastį, kad doriems Argentinos lietuviams suteiktų džiaugsmo, kurį paprastai suteikia geros žinios.

„Vaga“ — ne vienintelis lietuviškas laikraštis Argentinoje. Tačiau jis vienintelis lietuviškas, kuris priima mūsų Tarybų Lietuvą kaip savą. Jau kelionių po Argentiną pradžioje buvau nusiteikęs žūt būt čia ateiti, pasidairyti, suprasti paslaptį, kaip galima, neišsivadant savo idealų, net pačiais reakcingiausiais laikais taip ilgai išsilaikyti.

Akys čia neturėjo kuo pasižiūrėti. Štai spaustuvės mašinos. Tačiau kokių jos laikų? Seniai reiktų atiduoti į muziejų, bet jos dirba. Štai nedideli, tamsūs langai. Tačiau ar pasakysi, kad per juos netoli matosi? Ir, beje, matosi, kas žmogui svarbiausia, — matosi teisybė. Tai vienur, tai kitur atsispuria ir juodas, aprūkusias spaustuvės sienas, lyg tikėdamas, kad jas galima praplėsti. Bet — ne. Du kambarėliai pasiliko tokie pat maži, kaip ir buvę. Nelinksma, visai nelinksma, ir tai pastebėjusi, Eugenija Martinkutė paklausė, ir kartu perspėjo:

— Nepatinka? Nesakyk, nesakyk, kad nepatinka. Per šiuos kambarėlius praeina plačiausias kelias iš Lietuvos.

Ir Lietuvoje — tai šūsnimis, tai pavieniui — sulaukdavome ir sulaukiame „Vagos“. Todėl žinojau, kiek nemažai ji rašo apie mūsų Lietuvą. Būtent šių kambarėlių tamsoje, gautos iš Lietuvos žinios, tiražuojamos. Iš šių kambarėlių

jūreivius, pagarbiai vadinančius Klaipėdą savo antraisiais namais. Artimų bičiulių tarpe jaučiasi ir klaipėdiečiai, atvykę į Rostoką, Vismarą, Mukraną.

Alfonsas Pipras

atsišakoja keliai į laikraščio skaitytojų namus.

Išgirdęs tuos Eugenijos Martinkutės žodžius, šyptelėjau. Rauk-

kis nesiraukyk, šioje vargo spaustuvėje nuo to niekas nepasikeis. Bet kur dar, jeigu ne čia, taip jautriai sužinosi, kokie didvyriški žmonės čia dirba. Tačiau, ojeja, dirba čia viena Martinkutė — ir redaktorė, ir spaustuvininkė, ir mechanikė, ir valytoja, ir-kuo tik reikia — buhalterė, krovėja, ir panašiai. Tomis dienomis „Vaga“ ką tik buvo pažymėjusi savo 25-erių metų jubiliejų. 25-eri metai — nemažai, tai netgi labai daug, turint galvoje tokias darbo sąlygas.

Bet juk ji ne pirmoji Argentinos pažangiųjų lietuviškų laikraščių sąrašė — prieš ją buvo „Tėvynė“, „Vienybė“, „Momentas“. O visos pažangiosios spaudos ištaikose — „Rytojus“, pažinęs ne tik

legalia, bet ir pogrindinę veiklą. Pažangioji lietuviška išeivijos spauda! Dabar man tai skamba išdidžiai, įkvepiančiai.

Negalėtume pasakyti, kad ji lietuvių tautoje nepagerbta, kad apžėlusis užmirštami, bet, matyt, ir nusiraminti nerekia — prieš ją, sakyčiau, kaip prieš garbingą žilagalvį, reikia nusiimti kepurę ir padėkoti, kad ji buvo, kad yra.

Eugenija nesileido į ilgesnes kalbas, patys filosofiškausi samprotavimai, čia nieko nepadės. Mačiau, kaip ji atsistojo prie vandens čiaupo, muilino ir prausė spaustuvės dažais sujuodintas rankas. Silto vandens čia nebūna. O virš galvos, virš to praustuvo, virš visų mūsų švietė Argentinos žiemos dangus. Jis nebuvo šaltas — ir be vėjų, ir be speigų, tačiau ir be šilto vandens praustuvėje. Jis prarado bet kokią egzotiką. Prisiminiau, kad laikraštį jo 25-erių metų jubiliejaus proga iš „Tėviškės“ draugijos sveikinome ir mes, be kita ko, linkėdami „placių puslapių“.

Būnant Vilniuje, tai atrodė labai nuosirdūs linkėjimai. O ten, Argentinoje, už juos norėjosi atsiprašyti. Ten pamačiau, kad ir viena puslapių kiltis reiškia „placių puslapių“. Kiekvienas lietuviškas žodis reiškia didelį darbą, už kurių ryškus žmonių pasiaukojimas.

Palydėjusi mus ir atsiveikinus, Eugenija Martinkutė per nedidelį kiemelį sugrįžo atgal, ir tuos kambarius. Galime neabejoti — „Vaga“ išeis laiku.

Ligi viešbučio per miestą reikėjo važiuoti toli. Bet kad ir kiek kilometrų sukorėme, aš jau žinojau, kad ši aprūkusi spaustuvė man pasiliks artimiausiais namais visame Buenos Airių mieste. Ir iš tiesų — ligi šiai dienai būtent taip...

Pranas Karlonas

Vilnis, 1987 m. vasario 5 d.

TRUMPAI

● Tarp didvyriškųjų Leningrado gynėjų karo metais buvo ir lietuvių. Ne vienas jų — nuo Telšių. Dabar prie Masčio ežero siūruoja devyniasdešimties berželių giraitė, pasodinta Leningrado gynėjų garbei.

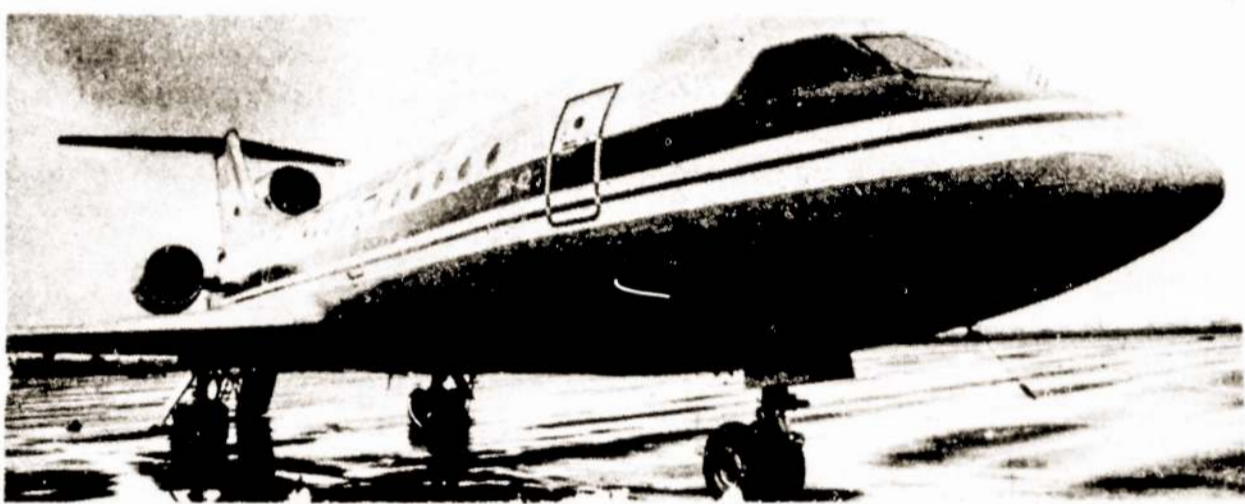
● Šakiuose į „Cirko žiburių“ tradicinį, jau penktąjį, konkursą susirinko 11 saviveiklinių kolektyvų iš Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Alytaus, Ignalinos, Kelmės, Mažeikių, Radviliškio ir Šakių.

● Baigtas restauruoti vienas iš įdomiausių Vilniaus senamiesčio objektų — Vilniaus bastėja, kurią dažnai žmonės neteisingai vadina barbakanu. Surasti duomenys liudija, kad bastėja jau stovėjo 1627 m. Per 1655—1661 m. karą ji buvo apgriauta, o vėliau nebenaudota.

● Lietuvoje ruošiamasi plačiai paminėti liaudies rašytojos Ievos Simonaitytės 90-mečio jubiliejų. Jubiliejinis vakaras įvyks Lietuvos TSR valstybiniame akademiname dramos teatre. Sukaktuviniai renginiai vyks Klaipėdoje, Klaipėdos rajone, Kaune. Numatyta paskelbti scenarijaus konkursą romano „Vilius Karalius“ ekranizacijai.

● Lietuvos radijo transliacijos per parą sudaro 33 val. Apie 12 valandų užima televizijos transliacijos.

● Vilniuje, Birutės g-vėje, prie namo Nr. 11, atidengta memorialinė lenta žymiam lietuvių kompozitoriui ir pedagogui, TSRS liaudies artistui Eduardui Balsiui.

Naujas reaktyvinis laineris Jak-42 — Vilniaus aerouoste.

ELTOS nuotrauka

Nesigailime, kad atvykome į Vilnių

Vilniuje lankėsi JAV teatro pradiusių, režisierių ir aktorių delegacija. Jai vadovavo „Theatre Exchange International“ organizacijos pirmininkė Edyt Markson. Baigiantis viešnagai, vilnietis žurnalistas R. Barysas paprašė svečių pasidalinti kelionės įspūdžiais:

EDIT MARKSON:

— Jungtinių Amerikos Valstijų ir Tarybų Sąjungos teatrų ryšiai užsimezgė prieš dešimtmetį, bet dėl pablogėjusių santykių tarp mūsų valstybių jie nutrūko. Šios mūsų kelionės tikslas — susigrąžinti tai, kas buvo prarasta. Tokia galimybė atsirado po dviejų šalių vadovų pasirašytos Ženevoje sutarties dėl mainų kultūros srityje. Aš ir mano kolegės ma.ome, kad mainai ir bendradarbiavimas kultūros srityje gali padėti sukuru palankesnį tarptautinį klimatą. Esu išitikinusi, kad tokie kontaktai naudingi abiem šalims, todėl jie turi būti plečiami.

Gilų įspūdį paliko jūsiškis Jaunimo teatras. Aš nemažai žinau apie Maskvos, Leningrado, Tbilisio teatrus, bet Vilniuje lankausi pirmą kartą. Tiesa, nemažai komplimentų Jaunimo teatro atžvilgiu išsakė dramaturgas Arthur Miller, kuris viešėjo Vilniuje 1985 metų pabaigoje, daug apie jį pasakojo Maskvos teatralai. Bet tai, ką mes išvydome, pranoko visus lūkesčius. Visos delegacijos nuomonė vieninga: šis teatras — vienas geriausių ne tik Tarybų Sąjungoje, bet ir pasaulyje. Tai puikus vienminčių kolektyvas, kuriems vadovauja talentingi režisieriai. Ypač norėčiau Vilnių, 1987 m. vasario 5 d.

iškirti E. Nekrošius, kurį netrukus tikimės pamatyti Amerikoje tarybinių teatralų delegacijos sudėtyje.

Malonai nustebino jūsų žiūrovai — ramūs, santūrūs, mąstantys. Žodžiu, mes nė kiek nesigailime, kad atvykome į Vilnių. Nors prisipažinsiu — važiuome be ypatingo noro.

JAV AKTORIŲ LYGOS PREZIDENTĖ COLLEN DEWHURST:

— Šiuo metu Amerikos teatrai pergyvena krizę, o tai, ką mes pamatėme Vilniuje, negali neįaudinti. Būtent čia aš pajutau, kad teatras, kaip ir visas menas, priklauso žmonėms. Teatre atsispindi aukšta jūsų krašto kultūra, humanistinis požiūris į meną. Atrodo, kad sutikusi gatvėje kurį nors jūsų Jaunimo teatro aktorių, apkabinčiau jį kaip geriausią bičiulį. Šio teatro pastatymus turėtų pamatyti ne tik Tarybų Sąjungos, bet ir kitų pasaulio šalių žiūrovai. Jūs laimingi, turėdami tokį teatrą.

Kelis žodžius norėčiau pasakyti apie Vilnių. Tai švarus ir gražus miestas. Ypač žavi jo architektūra, su meile restauruojamas ir tvarkomas senamiestis.

— Panevėžio mieste dvi dienas vyko šalies vandenruošos ir gamtosaugos problemų pažangaus patyrimo mokyklos susitikimas

— Utenos gelžbetoninių konstrukcijų gamykloje kompleksiškai rekonstruotame ceche sumontuotos dvi tėvyninės linijos.

Ukiskaitinių mokymo įmonių susivienijimo „Praktika“ ir Šiaulių K. Didžiulio politechnikumo filialo kolektyvas suprojektavo ir pradėjo gaminti teleprojektinių mokymo priemonių kompleksą „Talša“. Tai universali mokymo priemonė, naudotina pravedant mokomuosius užsiėmimus, sudarant televizijos programas, užrašant jas į magnetinę juostelę.

A. Dilio nuotraukoje: komplekso „Talša“ kurėjai (iš kairės į dešinę) susivienijimo direktorius Edvardas Svirskis, elektromontuotojas Julius Jankus, konstruktorius Vytautas Maldutis, ir meistras Jonas Mažulis aptaria įrenginio naujos konstrukcijos variantą.

Kūrybinio ciklo koncertas

Lietuvos TSR valstybinėje filharmonijoje įvyko respublikos liaudies artisto, menotyros daktaro, profesorius Juliaus Juzeliūno gimimo 70-mečiui skirto jo muzikos vakarų ciklo baigiamasis koncertas. Buvo atliktas monumentalus kompozitoriaus kūrinys — simfonija-oratorija dviem chorams, dviem solistams, vargonams ir orkestrui „Cantus magnificat“ („Pašlovinamoji giesmė“). Veikalas (Eduardo Mieželaičio žodžiais) sukurtas prieš septynerius metus, pažymint Vilniaus valstybinio V. Kapsuko universiteto 400 metų sukaktį. Vilniuje kūrinys nuskambėjo trečią kartą.

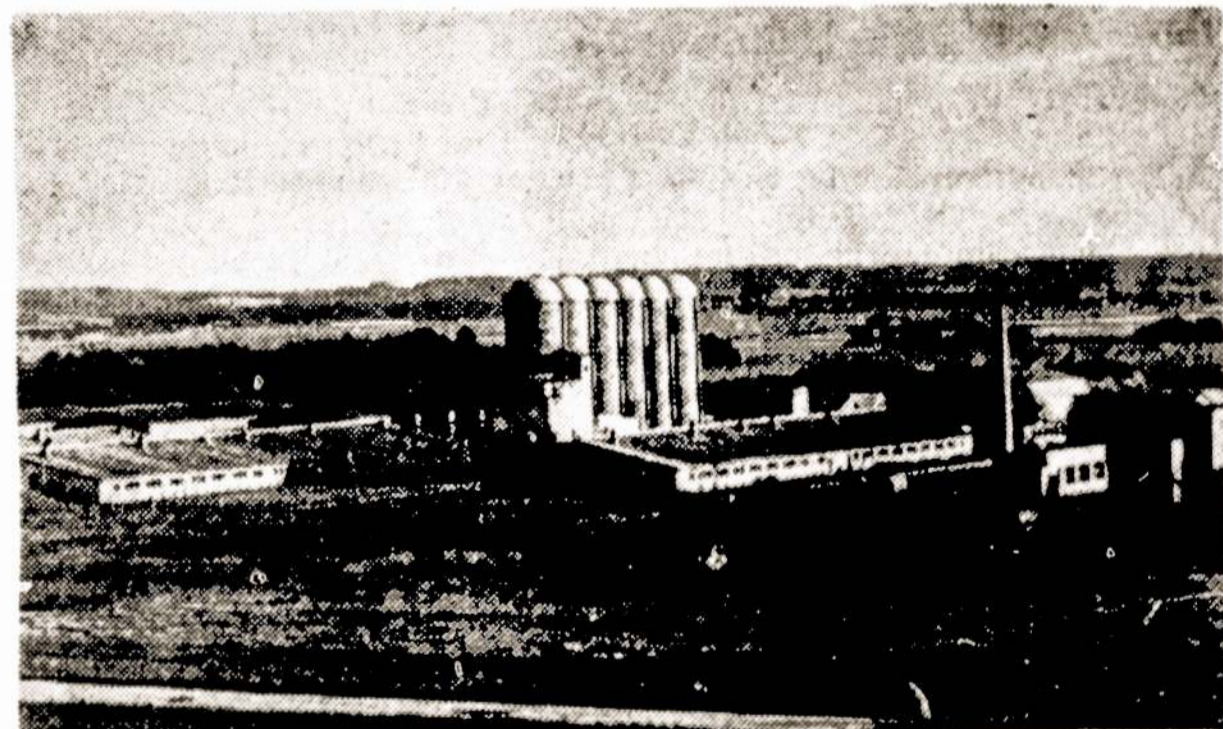
Pradedant koncertą, Lietuvos TSR nusipelnęs meno veikėjas profesorius A. Ambrasas supažindino klausytojus su J. Juzeliūno kūryba, plačiai jos atlikimo geografija, išanalizavo „CANTUS

MAGNIFICAT“ REIKSMĖ.

Koncerte simfonija-oratoriją atliko Filharmonijos simfoninis orkestras, Kauno valstybinis, Lietuvos TSR televizijos ir radijo valstybinis, Lietuvos TSR aklųjų draugijos kamerinis ir Lietuvos TSR valstybinės konservatorijos chorai, respublikos nusipelnę artistai Aušra Stasiūnaitė (mezosopranas) ir Vincentas Kuprys (bosas), vargonininkė Živilė Survilaitė. Dirigavo TSRS liaudies artistas Juozas Domarkas.

Po koncerto kompozitorių J. Juzeliūną sveikino Kultūros bei Aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo ministerijų, kūrybinių organizacijų atstovai, svečiai iš Baltarusijos, Latvijos, Leningrado, gausus būrys profesorius mokinių, gimtojo Pakruojo rajono atstovai, kiti klausytojai.

Irena Litvinaitė

Kaišiadorių rajono Palomenės kolūkyje trečdalis dirbančiųjų yra jaunimas. Daugelis jų baigė aukštąsias, specialias vidurines mokyklas ir technikumus su ūkiu stipendijomis. Dabar mokosi dar 23 stipendininkai vaikai ir merginos vidurinėse profesinėse technikos mokyklose ir technikuose. Neseniai penkiolika jaunų šeimų įsikūrė naujuose patogiuose butuose.

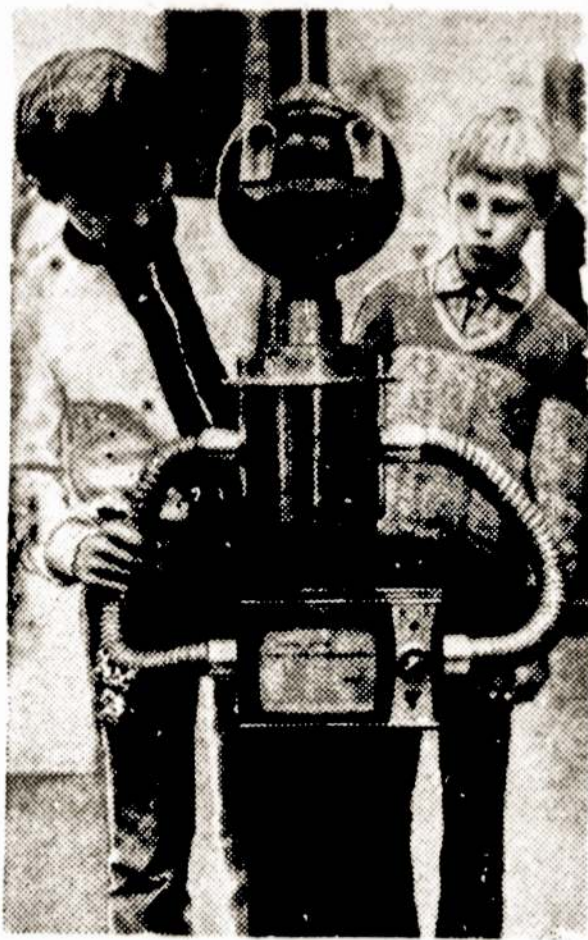
Palomenės pienininkystės kompleksas. Čia dirba 12 jaunuolių.

NELENGVI, BET TVIRTI ŽINGSNIAI

Neseniai laikraštyje pasirodė nauja rubrika „Persitvarkymas: uždaviniai ir darbai“. Redakcija kreipėsi į Virbališkių kolūkio traktorininką Antaną Petrušį, už gamybos laimėjimus apdovanotą dviem ordiniais, keliais medaliais, Petrusis papasakojo skaitytojams, kad ūkyje pagerėjo drausmė. Jau

seniai užmirštas laikas, kai žmonės ateidavo į darbą su kvapeliu.

Praėjusią vasarą mechanizatoriai stengėsi padaryti daugiau, nei iš jų reikalavo. Štai Augustino Vilimo ir sveikata pašlijusi, tačiau jis nenorėjo sėdėti namuose, savo kombainą palikti likimo valiai.

Daugiau kaip šeši šimtai moksleivių lanko užsiėmimus Kauno jaunųjų technikų stotyje. Išradimai darbuojasi raketų konstravimo ir kosminio modeliavimo būrelio nariai. Jų sukonstruotas robotas ir orbitinės stoties "Sojuz" maketas pelnė pirmąsias vietas sąjunginiame "Kosmoso" konkurse. Septynis kartus kauniečių moksleivių darbai buvo eksponuoti užsienio parodose.

Kauniečiai moksleiviai prie savo sukurto roboto — ekskursijų vadovo. K. Jurelės nuotrauka

DETROIT, MICH.

Mirė Servit Gugas

Š. m. sausio 10 d. nuo širdies priepuolio staiga mirė Servit Gugas, 73 metų amžiaus. Susirgo namuose. Greitosios pagalbos automašina buvo nuvežtas į Garden City Osteopathic ligoninę, kur mirė. Buvo pašarvotas Charles Step (Stepanauskas) laidotuvių namuose, 18425 Beech-Daly Road. Laidotuvės įvyko sausio 14 d. Vargonus grojo mūsų muzikė Estelle Smith; gražią atsisveikinimo prakalbą pasakė Alfons Rye ir LDS Centro sekretorė Amelia Yuskovic. Velionis buvo sukremuotas Woodmere kapinėse. Ten yra palaidoti jo tėveliai Joseph ir Theodora Gugai bei jo brolis Walter Gugas. Paliko dideliam nuliūdime savo mylimą žmoną Ruth, dukrą Patricia, žentą George Bloodworth, dvi anūkes — Lisa ir Kym; gimines JAV ir Tarybų Lietuvoje ir daug draugų bei pažįstamų.

Velionis Servit Gugas gimė Herin, Ill., 1913 m. birželio 13 dieną. Su tėvais apvažinėjo ir gyveno ke-nose valstijose, pagaliau apsistojo Detroito. 1932 metais apsivedė su Ruth Astrauskaite. Dirbo State Industrial Services. 1972 metais išėjo į pensiją. 1982-83 metais pergyveno skaudžią širdies operaciją. 1986 metais su daug draugų minėjo savo vedybinio gyvenimo 50 metų sukaktį.

Velionis buvo pažangus vyras. Skaitė laikraščius "Vilnį" ir "Lajsvę". Kelis kartus buvo T. Lietuvoje. Priklausė LDS 21 kuopai ir pastaruosius 13 metų buvo finansų sekretorius bei išdinininkas. Devyniolika metų buvo Detroito Lietuvių klubo finansų sekretorius; priklausė prie lietuvių vyrų investicijų klubo ir svarbiausią darbą turėjo būdamas LDS Centro prezidentas.

Daug kartų yra pasakęs atsisveikinimo kalbas prie mirusių

draugų. Todėl į jo laidotuves susirinko virš šimto jo draugų. Specialiai velionio pagerbimui laidotuvėse dalyvavo LDS Centro sekretorė Amelia Yuskovic iš Middletown, New York; LDS viceprezidentas John Rigely iš Milford, Connecticut; LDS Centro trustystės Ruth Bell iš Monroe, N. Y., ir Aldona DeVetsco iš Cleveland, Ohio. Po laidotuvių visi dalyviai buvo pakviesti pietauti į Sweden House valgyklą.

Stepanauskas pranešė

Laidotuvių direktorius Charles Step (Stepanauskas) pranešė, kad jo laidotuvių namuose, 18425 Beech-Daly Road, buvo pašarvoti sekami lietuviai:

Antanas Bankaitis, 79 m. a., mirė gruodžio 25 d. Lakewood ligoninėje, Lakewood, Ohio, netoli Clevelando. Laidotuvės buvo gruodžio 29 d. su bažnytinėmis apeigomis. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Paliko nuliūdime žmoną Mariją.

Joseph Petrauskas, 76 m. a., mirė gruodžio 15 d. savo namuose, Southfield, Mich. Laidotuvės buvo gruodžio 19 d. su bažnytinėmis apeigomis. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Paliko nuliūdime dukrą Mariją Brandoline ir du anūkus.

Anthony J. Kratage, 81 m. a., mirė gruodžio 27 d. St. Joseph Mercy ligoninėje, Pontiac, Mich. Laidotuvės buvo gruodžio 30 d. su bažnytinėmis apeigomis. Palaidotas Holy Sepulchre kapinėse. Paliko nuliūdime žmoną Anne, dukras Virginia ir Marion, sūnų Robert, ščsis anūkus ir kitas gimines. Velionis daug metų buvo savininkas Ace Packing — mėsos pardavėjas.

Atsimenate?

Prieš daug metų mirė detroitietis Big Bill Wasukonis. 1986 metų liepos 4 d. mirė jo žmona Katrė Wasukonis savo namuose, Pelliston, Mich. Ji buvo 95 metų amžiaus, narė SLA 200 kp. Buvo palaidota Holy Sepulchre kapinėse liepos 6 d. Paliko nuliūdime sūnų Joseph Walsh ir kitas gimines.

Visi važinėjo

Prieš žiemos šventes visi važinėjo pas gimines ir draugus. Chuck ir Minnie Tyaskai nuvažiavo į St. Petersburg, Fla., apžiūrėti savo namus ir pasimatyti su draugais. Servit ir Ruth Gugas važiavo į Atlanta, Georgia, aplankyti savo dukrą Pat ir jos šeimą. Detroitiečiai Tony ir Bertha Rye švenčių proga susilaukė sūnaus David ir marčios Catherine iš Čikagos. Alice Buteniūtė Stacey ir jos vyras Albert Stacey važiavo pas gimines ir draugus į Floridą. Tikime, kad gruodžio 27 d. jie paminėjo savo vedybinio gyvenimo sukaktuves. Detroito Lietuvių klubo trustystas — finansų sekretorius Kęstutis Garelis ir klubo šeiminkė Antoinette Garelis aplankė savo dukrą Nanette ir žentą Tom jų naujuose namuose, New Orleans, Louisiana.

Mirė brolis

Buvusį detroitietį Isabel Brazas neteko mylimo brolio Theodore Rutkelio, kuris mirė spalio 15 d. Buvo palaidotas Resurrection kapinėse. Isabel ir Albert Brazas buvo mūsų LDS bowlininkai, bet apėjo Detroitą ir dabar gyvena Floridoje.

Susirgo

Klubietis ir LDS bowlininkas Julius Rudys (gyv. Sarnia, Kanadoje) prieš žiemos šventes sunkiai susirgo širdies liga ir keletą dienų buvo ligoninėje. Tuo pačiu laiku toj pačioj ligoninėj jo žmonai buvo padaryta sunki operacija. Dabar abu sveiksta ir randasi savo namuose, Sarnia, Kanadoje. Jų giminaite Birutė Jeske daug rūpinosi jų sveikata, juos lankė ligoninėje ir namus prižiūrėjo.

Moterys investatorės

Detroito kurį laiką gyvavo čia gimusių lietuvių moterų investatorių klubas, bet pagaliau jos nutarė klubą panaikinti. Spalio 13 dieną apie 12 tų investatorių susirinko ir išvažiavo pietums į Red Lobster valgyklą ant Telegraph Road. Jos nutarė susitikti kas trečią mėnesį, kad draugystė neiširtų.

Stefanija

Cicero žinios

— Sausio 10 d. mirė Helen Kun-gis, 60 m. a. Liūdi dvi sesutės. Palaidota sausio 13 dieną Kazimierinėse kapinėse.

— Po ilgos ir sunkios ligos sausio 18 d. mirė Antoinette Balčiūnas, 81 m. a. Liūdi trys seserys ir kiti giminių. Palaidota sausio 20 dieną Kazimierinėse kapinėse.

Skaudi nelaimė

Sausio 6 d. John Vasaičiui bevaivruojant automašiną, kaip tai automobilis paslydo, apvirto, nuriėjo 110 pėdų ir atsimušė į kitą automašiną. Po to persirito per geležinę tvorą ir apdaužė dar kitas dvi automašinas. Vairuotojas Jonas Vasaitis paskubiai policijos nuvežtas į ligoninę. Apie jo likimą neskelbiama.

Lietuvaitė tęsia studijas

Elizabeth Brazauskas išvyko studijuoti į Romą. Sakoma, ji ten susipažins su Italijos miestų istorija.

Kur tik pažvelgsime, visur surasime lietuvių, tęsiančius aukštųjų mokslus.

John Feiza

LAIŠKAI - PARAMA

Gerbiamą Administracija:

Nuoširdžiai sveikiname vilniečius su 1987-aisiais metais, linkėdami geriausių sėkmių.

Prisiunčiame \$25 čekį — už metinę "Vilnies" prenumeratą ir likusią sumą — auka.

He'ena ir Robertas Feiferiai
Kenneth City, Fla.

Gerbiamieji:

Siunčiame atnaujinimui prenumeratų gyvenantiems Lietuvoje Angela Sakalauskas ir Petronela Jurgilas, ir laikraščiu auka \$5. Iš viso \$45.

Frances Jordan
Chicago, Ill.

Gerbiamą Administracija:
Atnaujiniu savo prenumeratą ir Lietuvoje Irenos Jakucevičienės, ir \$10 auka "Vilniai". Iš viso \$45.

Nellie De Schaaf
Chicago, Ill.

"Vilnies" Administracija:

Laiške rasite \$15, tai bus už prenumeratą nuo spalio 1986 iki spalio 1987 metų. Laikraštį prenume-

RUSAI KVIEČIA Į SAUNŲ KONCERTĄ

Gavome kvietimą dalyvauti labai šauniame, bet retame koncerte, kuris įvyksta šių metų vasario 6 dieną Humboldt Center salėje, 5757 W. LeMoyn Ave. Koncertą atliks ką tik atvykę ekskursantai dainininkai ir muzikai iš Tarybų Sąjungos. Prieš pradėdant koncertą, 1 val. dieną bus teikiami skoningi sveiko maisto pietūs, o nuo 2:30 val. prasidės koncertas.

Sakoma, kad programos atlikėjai yra operos dainininkai. Kurie norite išgirsti puikių dainų ir šaunios muzikos bei papietauti su svečiais, prašomi atsilankyti penktadienį, vasario 6 d. O kad nuotaikingai ir žaviai laiką praleisite, rengėjai užtikrina. **Vilnietė**

"VILNYJE" LANKĖSI VIEŠNIA IS VILNIAUS

Sausio 21 d. drg. Vaitkų lydimą atvyko į "Vilnies" įstaigą Regina Puginienė. Ji sakėsi atvykusi į Čikagą gruodžio 14 dieną giminaičių iškviesta. Mananti pasisvečiuoti iki vasario 15 d. ir vėl grįžti į namus. Viešnia sakė, kad jai labai patikęs Čikagos klimatas, nes visą laiką buvo puikus oras. (Pastarosiomis dienomis oras pasikeitęs. Greičiausia, kad ir jos nuomonė apie mūsų orą pasikeis.)

Smagu buvo su miela viešnia susnekti. Ji pokalbyje išsireiškė, kad esanti patenkinta tarybų santvarka ir nesiskundė gyvenimu. **Senė**

SVEČIUOSE PAS VAITKUS

"Vilnies" direkcijos darbščioji šeiminkė A. Vaitkienė ir jos mylimas Pranas pasikvietė "Vilnies" bendrovės tarybos direkciją pasisvečiuoti sausio 16 d. ir ta proga plačiai apkalbėti laikraštį liečiančius klausimus. Priedui ji pagaminė šaunią vakarienę. Visi dalyviai buvo gerai nusiteikę ir pasisakė už dar glaudesnį pečių surėmimą, kad ilgiau galėtume išlaikyti mielą ir šandien taip reikalingą laikraštį "Vilnis".

Smagu, kad direkcija taip rūpinasi laikraščio išlaikymu. Visi dalyviai dėkojo šeiminkams už vaišes ir už tokį puikų mostą laikraščio labui. **Julija M.**

ruoju pagerbimui atminimo savo dėdės Petro Kneitos, mirusio prieš kelerius metus.

Kasparas Danta
Jefferson, Wis.

Gerbiamą "Vilnies" Adm.:

Prisiunčiu jums \$50 čekį atnaujinimui prenumeratos 1987 m. Likę pinigai lai būna parama laikraščiu.

Su geriausiais linkėjimais visiems "Vilnies" darbuotojams.

George Buntius
Chicago, Ill.

Gerbiamą Administracija:

Sveikinu "Vilnį" ir jos darbininkus su žiemos šventėmis ir Naujaisiais 1987 metais, taipgi visus gimines, draugus ir pažįstamus Amerikoje ir T. Lietuvoje. Visiems linkiu laimės ir būti sveikais.

Atnaujiniu "Vilnies" prenumeratą ir užprenumeruoju giminaitei Lietuvoje.

Elizabeth Repshis
Vilnis, 1987 m. vasario 5 d.

"VILNIES" VAJUS PASPARTEJO

Nežiūrint, kad ilgokai po vajaus paskelbimo nematėme spaudoje apie jo pasekmes, bet pastarosiomis dienomis jis gražiai paspartėjo, stojusios į darbą nuoširdžios vadininkės drg. Stefanijos Masytės dėka. Ji smarkiai išjudino Detroito koloniją ir jau pasiveja Čikagos vadininkę J. Marazienę, taipgi nepasiduoda Floridos vadininkei drg. Mary Brennan.

Jei ir toliau šis darbas taip eis pirmyn, tai tikrai iki vajaus pabaigos (vasario 28 d.) turėsime geras pasekmes. Neabejoju, kad ir kitų kolonijų vadininkės stos į darbą ir šį vaju gavimui naujų skaitytojų ir atnaujinimui užsibigusiu prenumeratų padarys pilnai pasekmingu. **Sena Vadininkė**

ISVYDO ŠVIESĄ SENIAI LAUKTAS LDS ALBUMAS

Pas draugus, jau gavusius taip seniai lauktą LDS albumą, teko užmesti į jį akis. Albumas pavadintas "LDS 1930-1980 Fellowship and Service". Pradžioje lietuvių kalba padaryta įvada pirmosios LDS sekretorės H. Jeskevičiūtės, o toliau rašoma anglų kalba. Nemažai yra nuotraukų.

Kadangi neturėjau galimybių daugiau apie jį pasiteirauti, tai tik pasakysiu, jog neaišku kaip bus galima jį gauti. Ar turėsime kreiptis tiesiai į LDS centrą, ar jis bus siuntinėjamas visicms nariams? Pasiuntimas kainuoja 69¢ (taip rodo pašto ženklas ant voko). Reikia tikėtis, kad sekančioje "Tiesos" laidoje apie tai bus paaiškinta. Tik tiek pasakysiu: jo laukime šešerius metus, visgi sulaukime. **Sena LDS narė J. M.**

IVERTINA TĖVŲ SIEKIUS

Šiomis dienomis gavome malonų laiškučių nuo mielos Virginia Wrobel, tai Julijos ir Igno Urmonų dukros. Ji prisiuntė \$50 pinigų perlaidą. Laiške sako, kad ji užmokanti už "Vilnies" prenumeratą, o likusius \$33 skiria laikraščio paramai. Priedui pažymi, kad jos velioniai tėveliai laikraštį "Vilnij" skaitė kaip teisingų žinių teikėją ir apvienijantį darbo žmones kovai už teisingesnį, šviesesnį ir sotesnį darbo žmonių gyvenimą. Gerbdama tėvų kilnų gyvenimą ir jų gražius siekius, jaučianti pareigą remti laikraštį, kurį jos tėveliai rėmė ir puoselėjo.

Tai gražus pavyzdys ir kitų pažangių tėvų šeimoms, kaip reikia aukštai vertinti tėvų gyvenimo kelyje atliktus darbus bei kilnius siekius. **Vilnietė**

RAŠO J. GRIGIENĖ

Buvusi čikagietė Joana Grigienė rašo iš Utah valstijos, kur šiuo laiku esanti pas dukrą ir jos šeimą. Tarp kitko ji rašo, kad pergyvenusi akies operaciją, kuri gerai pavykusi ir ji jau galinti skaityti. Be to, jaučiasi neprastai ir galinti atlikti namų ruošos darbus. Ji taipgi prisiuntė \$30, iš jų \$15 už laikraščio prenumeratą ir \$15 laikraščio paramai.

Nuoširdus dėkui už paramą. Taipgi džiugu, kad jos sveikata gera. Linkiu sėkmės gyvenime. **Vilnietė**

Vilnis, 1987 m. vasario 5 d.

ASTUONI METAI BE JUOZO STALIORAICIO

Rodos, dar ne taip seniai Juozas Stalioraitis dirbo su mumis ir ėjo atsakingas "Vilnies" direktorių tarybos nario pareigas, o štai, sausio 28 d. suėjo aštuoneri metai, kai jo jautrioji širdis sustojo plakusi.

Velionis Juozas buvo vienas iš "Vilnies" steigėjų ir pirmųjų organizatorių. Jis ištikimai dirbo ir troško, kad "Vilnis" juo ilgiau gyvuotų ir organizuotų darbo liaudį į bendrą kovą prieš branduolinio karo rengėjus, prieš darbo klasės išnaudotojus, kurie įvairiais būdais skriaudžia darbininką.

Pažangus judėjimas neteko nuoširdaus kovotojo Juczo asmenyje. Prisimindami jo gražius darbus visuomenės labui, sudėkime pažadus, kad tęsime darbą pirmyn iki jo troškimai ir siekiai bus įvykdyti. Lai jam, užmigusiam neatbundamu miegu, būna ramu ilsėtis Lietuvių Tautinėse kapinėse. **Kovos Draugė**

DRG. P. MALINAUSKIENĖ SĖKMINGAI SVEIKSTA

Teko sužinoti, kad drg. Petrė Malinauskienė, "Vilnies" bendrovės direktorių tarybos pirmininkė, sausio 16 d. pergyveno rimtą, bet sėkmingą akies operaciją. Ligonė baigia sugyti. Gydytojai patarė kol kas pasisaugoti šalto oro.

Linkime mielai Petronėlei sėkmingo ir visiško sutvirtėjimo. **Vilnietė**

NEPRITAMPA PRIE FLORIDOS KLIMATO

Mus pasiekė malonus laiškučius nuo drg. E. Balčiūniūnės iš Floridos. Ji daugelį metų gyveno Čikagoje ir veikė Amerikos Lietuvių Moterų Kultūros draugijoje, kurios ir dabar yra narė. Prieš keletą metų apsigyveno Seminole, Fla. Ten įsigijo namelį ir manė pastoviai apsigyventi. Bet po kelių gyvenimo metų negalinti pritaipyti prie tenyškio klimato. Norinti kuo skubiau namą parduoti ir grįžti į Čikagą. Kultūrietės laukia jos grįžtant. **Kultūrietė**

FRANCES JORDAN PARĖMĖ LAIKRASTĮ

Savo laiku daug veikusių pažangos labui — ypač LDS jaunimo gretose — drg. Frances Jordan prisiuntė mokestį už "Vilnies" prenumeratą giminaičio T. Lietuvoje, taipgi \$10 užuojautai velionio Servit J. Gugo šeimai ir \$5 laikraščio paramai. Ji sakė, kad dėl rimtos motinos ligos negalinti dabar niekur dalyvauti. Praeitais metais motina buvo operuota ir taip teko sutvarkyti sulaužytą kojos šlaunį, bet kol kas motina viena mažai tegalinti pavaikšioti. Namuose daugiausia sėdinti kėdėje ant ratukų. Jos mamytė Marcella Vasiliauskienė sveika būdama dalyvaudavo visose pažangių organizacijų suaugusiose bei susirinkimuose. Dėl minėtos nelaimės (ir reikia neužmiršti, kad ji jau peržengusi 93-uosius metus) reikalauja rimtos priežiūros.

Linkiu mielai Marcelai sutvirtėti ir vėl visur dalyvauti, o mielai Frances nuoširdus dėkui už nepamiršimą "Vilnies" ir už taip rūpestingą priežiūrą mamytės. **Vilnietė**

KAIP EINA "VILNIES" VAJUS

Vajaus darbe vis dar tik penkios vadininkės, bet vietoje nestovi. Ypač smarkiai punktais pašoko St. Masytė — nuo 80 pakilo net iki 520. Gražiai padirbėjo ir Mary Brennan — pašoko daugiau kaip dvigubai. Nemaža laimėjo ir Alvina Strich.

Per raštinę gautas vienas naujas skaitytojas, atsinaujina prenumeratas kaip niekad anksčiau.

Vadininkės išsirikiavo taip:

Julia Marazas — ALMKD, punktų surinko	2340
Mary Brennan — St. Petersburg, Fla.	1320
St. Masytė — Detroit, Mich.	520
Violet Trask-Taraškienė — San Francisco, Calif.	480
Alvina Strich — Kenosha, Wis.	200
Office	2160

Prieš penkerius metus mirė Jonas Mažeika

Jonas Mažeika

Sausio 18 dieną sukako penkeri metai nuo to skaudaus įvykio, kai negailėstinga mirtis sustabdė visuomenės veikėjo, "Vilnies" redakcijos nario drg. Jono Mažeikos šviesaus gyvenimo širdies plakimą. Velionis Jonas buvo vienas iš veiklių K. P. narių. Jis atvyko į JAV 1907 metais ir tuojau įstojo į tuo laiku veikusią Socialistų Sąjungą ir joje veikė iki Amerikoje susiorganizavo Komunistų partija ir joje išbuvo iki užgeso jo šviesaus gyvenimo liepsnelė.

Neperdėsiu pasakiusi, kad velionis Jonas buvo vienas iš veikliausių lietuvių Komunistų partijoje.

JULIJA ANDRULIENĖ LANKĖSI CHICAGOJE

Velionio Vinco Andrulio našlė Julija Andrulienc man paskambino sausio 27 d. ir pasakė, kad ji grįžtanti į St. Petersburg, Fla. Pasiteiravau, kur ji esanti. Pasakė, arti Čikagos, pas anūkes. Atvykusi sausio 23 d. dalyvauti sausio 24 dieną anūkės Patricia McCormick vestuvėse. Apie vestuves tiek pasakė, kad jos buvo labai puikios ir ji nuotaikingai praleidusi laiką.

Sausio 26 ir 27 dienomis skambinusi į "Vilnies" įstaigą, bet negavusi atsakymo, tad vežanti atgal į namus keletą skaitytojų prenu-

Jis daugiausia sukeldavo finansinės paramos. Taipgi verbavo veiklesnius lietuvius į partijos gretas.

Velionis keliais atvejais lankėsi Tarybų Lietuvoje. Ilgesnį laiką pasisvečiavo savo gimtajame Uoginių kaime, Vabalniko apylinkėje, Biržų rajone. Jis taipgi po Pirmojo Pasaulinio karo lankėsi Tarybų Sąjungoje su visa šeima, o 1935 m. buvo delegatas Kaune įvykusiame Pasaulio Lietuvių Kongrese, kartu su velioniu Alfredu Abeku-Akilaičiu ir kitais delegatais.

Nesistengsiu suminėti daugelį jo visuomeniškai svarbių darbų, tik pasakysiu, kad jo netekimas yra didelis smūgis laikraščio "Vilnis", kuriame jis dirbo ir rūpinosi, kad jis teiktų teisingas žinias apie pasaulinius įvykius, o ypač apie darbo žmonių vedamas kovas prieš karo rengėjus, prieš išnaudotojus bei skriaudikus, kurie be atvangos skriaudžia darbo žmogų.

Jo darbai aukštai vertinami draugų, su kuriais jis dirbo ir troško, kad darbo žmogus būtų skaitomas tikru žmogumi, o ne kaitalistų vergu. Velionio kilnus atminimas pasiliks gyvas, darbo žmonių neužmirštas ir aukštai vertinamas. Kurie pilnai suprato me jo siekius, tęskime tą kovą iki ji bus laimėta. **Vyšnutė**

meratų ir mokestį atsiųsianti vėliau paštu.

Pokalbyje sužinojau, kad ji ir šią vasarą ruošiasi vykti į Tarybų Lietuvą, kur aplankys savo mylimo vyro Vinco kapą.

Baigusi pokalbį pažymėjo, kad už pusvalandžio vykstanti į aerodromą grįžimui į Floridą. Dar pridėjo, kad Čikagos šaltas oras jai jau nepakeliamas, už tai skubanti į šiltą Floridą.

Smagu buvo su ja pasikalbėti. Pažadėjo perduoti linkėjimus floridiečiams, o aš pažadėjau pasveikinti nuo jos čikagiečius. **J. M-nė**

POVILAS J. RIDIKAS

IR

STEPONAS C. LACK

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

Marquette Park 2424 W. 69th Street. Tel. 737-1213.

Palos Hills, Ill.: 11028 Southwest Hwy. Tel. 974-4410.

Arba Tel. 927-1911.

Mirę lietuviai

— Sausio 1 d. mirę Jonas Vado-
palas, 86 m. a. Gimę Lietuvoje,
Biržų rajone, Daujėnų apylinkėje,
Smilgių kaime. JAV-se išgyveno
36 metus. Lietuvoje liko žmona
Veronika, sūnūs Algis bei Riman-
tas ir kiti giminės; JAV-se — bro-
lis Juozas ir jo šeima bei kiti gi-
minės. Sausio 3 d. iš Vasaičio kop-
lyčios buvo palaidotas Kazimieri-
nėse kapinėse.

— Sausio 5 d. mirę Juozas Ku-
čiauskas, sulaukęs senatvės. Gimęs
Lietuvoje. Liūdi keturi sūnūs ir jų
šeimos. Palaidotas sausio 8 d. Mt.
Carmel kapinėse, Bellville, Ill.

— Sausio 9 dieną mirę Alfonsas
Žebrauskas, 78 m. a. Gimę Lietu-
voje, Kauno rajone, Raudondvario
apylinkėje, Lampedžių kaime.

I JAV atvyko po Antrojo Pasau-
linio karo. Liūdi žmona, duktė,
trys sūnūs ir daugelis giminų. Pa-
laidotas Kazimierinėse kapinėse.

— Sausio 10 d. mirę Juozas Ti-
jūnėlis, 87 m. a. Gimę Lietuvoje,
Kratonių kaime. JAV-se išgyveno
36 metus. Liūdi sūnūs ir jo šeima
bei daug giminų Lietuvoje.

— Sausio 11 d. mirę Kazimieras
Strolis, sulaukęs senatvės. Gimę
Lietuvoje. JAV-se išgyveno daug
metų. Liūdi dvi dukros ir jų šei-
mos. Palaidotas sausio 16 dieną
Kazimierinėse kapinėse.

— Sausio 13 d. tragiškai žuvo
Rimvydas Činka, 53 m. a. Gimę
Lietuvoje, Kapsuko rajone, Kazlų
Rūdos miestelyje. JAV-se išgyveno
35 metus. Liūdi motina, sesuo ir
jos šeima. Laidotuvės buvo pri-
vačios.

— Sausio 19 d. mirę Benediktas
Kancewicz, 94 m. a. Gimę Lietu-
voje. Liūdi sūnus Walteris. Pa-
laidotas sausio 22 dieną Kazimie-
rinėse kapinėse.

— Sausio 17 d. mirę Antanas
Kanapė-Kanapeckas, 85 m. a. Gi-
mę Lietuvoje. Liūdi dvi dukros ir
jų šeimos, sesuo ir kiti giminės.
Palaidotas sausio 21 dieną Lietu-
vių Tautinėse kapinėse.

— Sausio 19 d. mirę Antanas
Šimkus, 71 m. a. Gimę Lietuvoje,
Kėdainių rajone. JAV-se išgyveno
35 metus. Liūdi giminaičiai. Palai-
dotas sausio 22 dieną Kazimierin-
se kapinėse.

— Sausio 19 d. mirę Donatas

Ela-Yla, 81 m. a. Gimę Lietuvoje,
Ukmergės rajone, Kurlių apylinkė-
je, Lutsiūnų kaime. Liūdi žmona,
dvi dukros ir jų šeimos. Palaido-
tas sausio 23 dieną Kazimierinėse
kapinėse.

— Sausio 20 d. mirę Grace Zala-
toris-Palonytė, sulaukusi senatvės.
Gimę Lietuvoje. JAV-se išgyveno
70 metų. Liūdi duktė ir jos šeima.
Palaidota sausio 24 dieną Kazimie-
rinėse kapinėse.

— Sausio 21 d. mirę Helen Ba-
naitis, 81 m. a. Gimę Lietuvoje.
JAV-se išgyveno 78 metus. Liūdi
keturi sūnūs ir keturios dukros
bei jų šeimos. Palaidota sausio
24 d. Kazimierinėse kapinėse.

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionės žmonai Ruth,
dukrai Patricia Bloodworth, žentui George, anūkėms Lisa ir
Kym, giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje bei drau-
gams ir pažįstamiems.

Drauge su visais liūdime netekę idėjos draugo.

LOUIS DE SCHAAF
NELLIE DE SCHAAF

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Ruth,
dukrai Patricia Bloodworth, žentui George, anūkėms Lisa ir
Kym, giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje bei drau-
gams ir kitiems artimiesiems.

Amerikos pažangių lietuvių visuomenė, ypač Lietuvių
Darbininkų Susivienijimas (LDS), neteko žymaus darbuotojo,
liūdime drauge su visais.

JULIUS ir MARY URBIKAI

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Ruth,
dukrai Patricia Bloodworth, žentui George, anūkėms Lisa ir
Kym, giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje bei drau-
gams ir kitiems artimiesiems.

Amerikos pažangių lietuvių visuomenė, ypač Lietuvių,
Darbininkų Susivienijimas (LDS), neteko žymaus darbuotojo,
liūdime drauge su visais.

ANNA ir S. J. JOKUBKA

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Ruth,
dukrai Patricia Bloodworth, žentui George, anūkėms Lisa ir
Kym, giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje bei drau-
gams ir kitiems artimiesiems.

Amerikos pažangių lietuvių visuomenė, ypač Lietuvių
Darbininkų Susivienijimas (LDS), neteko žymaus darbuotojo,
liūdime drauge su visais.

JESSIE VESELY, DENISE ir MITCH KOZEL
ir sūnus DARRY!

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame gilią nuoširdžią užuojautą žmonai Ruth, dukrai
Patricia Bloodworth, žentui George Bloodworth, anūkėms Lisa
ir Kym, visiems giminėms, gyv. JAV ir Tarybų Lietuvoje, bei
idėjos draugams.

Žinokite, kad ir mes kartu liūdime netekę mylimo draugo.

M. SERVIAL	A. DE VETSCO
A. MAEZES	M. & T. VASARIS
M. & C. TVASKA	G. JANONIS
J. & E. DOWNEY	A. LIMINSKY
M. MATUL	B. & T. RYE
A. & R. LYBEN	A. & E. BALCHUNAS
R. & J. MERRICK	K. ARNDT
A. URBON	J. BRAZAS
S. & J. SMITH	R. BELL
A. & C. GARELIS	J. RIGELY
A. & S. RIDDELL	J. RYE
F. SIMKUNAS	B. OLIN
P. & M. STUNKAS	D. & J. PEPPER
S. & A. BUBNELIS	A. DAUKUS
A. JUSKOVIC	L. GUGAS
S. MASIS	S. & C. LITVIN
M. BUTKUS	A. & A. LITVIN
A. & A. STACEY	C. & P. DANIELS
D. & J. BILIUNAS	J. & H. CAYLOR
M. & F. NIENUS	L. CAYLOR
L. TURZAK	E. & A. RYE
A. LATOZA	R. JESKE

DETROIT, MICHIGAN

MIRUS SERVIT J. GUGAS

1987 m. sausio 10 d.

Reiškiame nuoširdžią užuojautą velionio žmonai Ruth,
dukrai Patricia Bloodworth, žentui George, anūkėms Lisa ir
Kym, giminėms čia Amerikoje ir Tarybų Lietuvoje bei drau-
gams ir pažįstamiems.

Drauge su visais liūdime netekę idėjos draugo.

FRANCIS & ALDONA OLSON
and Family
Libertyville, Ill.